

Pia Lohikoski vas ym.

Talousarvioaloite ehdotetun määrärahan vähentämisestä opiskelijoiden asumistuen säilyttämiseksi yleisessä asumistuessa (-161 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallitus siirtää opiskelijat yleisestä asumistuesta takaisin opintotuen asumisliisän piiriin. Muutos heikentää merkittävästi opiskelijoiden taloudellista tilannetta romuttamalla opiskeluaikaista asumisen tukea. Tutkimusten mukaan korkeakouluopiskelijoiden huoli omasta taloudellisesta tilanteesta on keskeinen stressitekijä psyykkisten ongelmien aiheuttajana. Leikkaukset asumistukeen, erityisesti yksinasuvien opiskelijoiden osalta, kasvattavat huolta taloudellista tilanteesta ja heikentävät opiskelukykyä. Kohtuuhintaisia opiskelija-asuntoja ei riitä läheskään kaikille opiskelijoille ja soluasuntoja on entistä vähemmän tarjolla, joten mahdollisuudet muuttaa halvempaan asuntoon voivat olla hyvin rajalliset. Hallituksen asuntopolitiikan vuoksi kohtuuhintaisia asuntoja on tulevaisuudessa entistäkin vähemmän, kun erityisryhmien, kuten opiskelijoiden, investointiavustuksia lasketaan.

Korkeakouluopiskelijoiden taloudellisen tilanteen heikentäminen asumisen tukea romuttamalla tulee todennäköisesti lisäämään opiskelijoiden työntekoa opiskelun ohessa. Työntekeä opintojen rinnalla on monesti myös positiivinen asia, jos työtaakka on kohtuullinen ja opintoihin sekä palautumiseen jää tarpeeksi aikaa. Opiskelijan päätavoite on kuitenkin täysipäiväinen opiskelu. Hallituksen leikkaukset uhkaavat viedä liikaa aikaa opiskelulta, ja näin myös valmistuminen viivästyy tai opinnot keskeytyvät kokonaan.

Yleinen asumistuki on ympärivuotinen tuki, mutta opintotuen asumisliisää maksettaisiin vain opiskelukuukausilta. Opiskelijat eivät siis saa kesäisin asumiseensa tukea, elleivät opiskele kesällä ja nosta opintotukea. Opintotukiuudistuksissa vuosina 2014 ja 2017 opintotuen tutkintoaikoja tukikuukausien määrää on vähennetty. Määrä ei siis ole enää samalla tasolla kuin ennen opiskelijoiden siirtoa yleisen asumistuen piiriin. Tämä on tarkoittanut sitä, että tuhansien korkeakouluopiskelijoiden opintotuki loppuu vuosittain kesken ennen valmistumista. Tukikuukausia ei ole riittävästi kesäisin opiskeluun. Kesäisin on myös hyvin rajallisesti tarjolla kursseja, joita opiskelija voi sisällyttää tutkintoonsa. Hallituksen politiikka tulee lisäämään opiskelijoiden toimeentulotuen tarvetta.

Opiskelijoiden asumisen tuen heikentäminen kasvattaa myös entisestään korkeakouluopiskelijoiden perhetaustan merkitystä ja heikentää koulutusmahdollisuuksien yhdenvertaisuutta. Pienituloisimmista taustoista ponnistavat kärsivät heikennyksistä eniten, sillä taloudellisten tukiverkkojen merkitys opiskeluaajan talouden turvaamisessa kasvaa.

Talousarvioaloite TAA 94/2024 vp

Myös opintolainan ottaminen on erilainen riski eri taustoista tuleville. Hallituksen politiikassa opiskelijoita ohjataan yhä vahvemmin rahoittamaan välttämättömiä elinkustannuksia, kuten asumista, lainalla. Tämä tehdään siitakin huolimatta, että opiskelijoiden velkaantumisen tahti on jo valmiiksi ollut hurja viime vuosina, eikä sitä pidä enää kiihdyttää. Moni valmistuu jo sellaisen velkataakan kanssa, että se vaikeuttaa olennaisesti opintojen jälkeistä elämää taloudellista epävarmuutta kasvattamalla.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta vähentää 161 000 000 euroa momentilta 29.70.55 opiskelijoiden asumistuen säilyttämiseksi yleisessä asumistuessa.

Helsingissä 4.10.2024

Pia Lohikoski vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Minja Koskela vas
Jessi Jokelainen vas
Veronika Honkasalo vas
Johannes Yrttiaho vas
Mai Kivelä vas
Timo Furuholm vas
Laura Meriluoto vas
Anna Kontula vas